

הנשרפין פרק תשיעי סנהדרין

פא

עין משפט
נר מצוה

נא א מ"י פ"ו מהל'
ממרים הל' יא סמג'
עשין שם טושיע י"ד סי'
רמ טעקף יא:
נב ב ג ד מ"י פ"ד מהל'
סנהדרין הלכה ד טמג'
עשין נט:

לא תימא ליה לאבוך הכי להודיעו בהדיא שהוא עושה משום דמכסיף ומנטער: אלא אומר לו אבא כך כתוב בסורה. קס"ד בתמיהה קאמר וכי כך כתיב בתורה: סוף סוף היינו פך. דמנישו ואומר וכי יפה אמת עושה: אלא. בנימוחא אומר לו מקלה האמור בתורה ואומר לו אזי מקרא כך וכן כתוב בתורה והוא עלמנו טיפס על לבו על מיה זיה מוכירו. והכי נמי אין לך לומר לאבין לא בתמיהה הכי: מתני' עבר עבירה שיש בה שפי מיסוס. כגון חמומו והיא אשת איש: בויקה הראשונה. בגמרם מפרש לה: גב' פטיעא. דבתורה גזון שהרי אף בה נמתיב דהיינו גליק אדעתך לידון בקלה וכי אתגורי אתגר כמה שעבר שמי עבירות אילו לא עבר אלא על התמורה היה גזון והי עכשיו שהסיף לעבור עמה עבירה אחרת נדון בקלה: אמר רבא. ודאי אי מקמי דאמת לקמן עבדינהו לתרבייהו לא אינטרין לאשמועינן כי אינטרין למתנייהו כגון דנגמר דינו תמלה לקלה סד"א וכו': מנה הא מילתא וכו'. ואתג' דנגמר דינו לקלה: נסקילה. דכל דמיהס נס בסקילה' דיא חמורה ופי דלך נגמר דינו קודם לכן לא אינטרין קרא לאשמועינן: כן סורר ומורה. וקרי ליה שופך דם על שם שסופו לשפוך כדלמרי' ועל די עב. שומרם נפרשת דרכיה וכו': דאדריה משה. נמשנה מורה: אל הריים לא אכל. סיפיה דקרא לדיק הוא היה יחיה לומר זה לדיק גמור וע"כ משום דלך עבדו הי לא לדיק הוא אם עבר עבירות אחרות אלא לאו כמשמעיה מדרש: אל הריים לא אכל. שלא נטעך לזכות אבותיו ממוך שהוא חסיד: שלא נהנה מקופה של דקס. שהוא דבר גנאי לרמס הגון: בויקה הראשונה. בזאמו איסור שהוקק זה תמלה להזכר בו ולפרוש ממנו הוא נדון ולא באיסור הנא עליו אחרון אע"כ שהוא חמור דקסבר ר' יוסי אין איסור חל על איסור ואפי' חמור על הקל הלכך אין כאן שמי מיתות: חמומו ונעטוס אשת איש. כגון נשא בת אלמנה והאסרה אמה משום חמומו ואמר כך נשאת והאסרה עליו משום אשת איש נדון בחמורה בשריפה דיא קדמה אבל אם היה אשת איש ונעטת חמומו הואיל כשנשא בתה כבר היסה זו אסורה עליו משום אשת איש חל לא חיל אסור חמומו אלא חל אשת איש ואינו נדון אלא נחנק: דאמר ר' אבהו. בנימוח ניב' ד' אחין: מורה ר' יוסי באסור מוסיף. ומחדש דבר על האשה הזאת לאסור בה דבר חדש (א'ו) לאסרה על מי שלא אסרה הנה עליו חמורה. וזאת אסורה עליו מתחלה כגון הכא כשהייתה אלמנה והיא חמומו הייתה אסורה לו משום חמומו ומותרת לכל אדם וכשנעטת אשת איש הוסיף בה השם הוא איסור שאסרה לכל העולם וכי היא גיוגה מורה ר' יוסי באסור מנהו חיליל אכולה עלמנה שהייתה מותרת להם עד עכשו חיליל נמי אהאי ואע"כ שאסורה לו ועומדת: אמר

דלא ידעין אי טריפה הוא אי שלם הוא ועוד ו"ל דהוה ליה קצוע וכל קצוע כמחנה על מחנה דמי ופסור מדלורייחה דספק נפשות להקל וכו"ס נכבשינהו ונימא כל דפרסי אי אמת רשאי למוכרו להחמיר עליו ועוד גזירה שמה יקח מן הקצוע והא דפריך בגמ' תיפוק ליה דרובא נסקלין נינהו ה"פ לכל הפחות לא גרע משום דרובא נסקלין:

איתגורי איתגור. וז"ל בתרם אלו נערות (פחותות לב). דיליק מחובל בחזירו דכל היכל דאיכא ממון ומלקות ממוגא משלם מילקא לא לקי ופריך מה לחובל בחזירו שכן מייב בה' דכריס ואי ממוגא קולא הוא שכן הוטר מכללו דב"ד והשמה איך יתכן לומר דקולא הוא אם כן איתגורי איתגור וי"ל דשמי תמס משום דמס רחמנא אהפסד ממונו של חזירו: ונגמר דינו אע"בירה קלה וכו'. מיתה ואמאי נדון בחמורה הא הוה לה עדות שאי אמת יכול להימנה דאי מיתומי סהדי בתראי לא מיקטלי כיון דכלאו סהדוסייהו נברא בר קטלא הוא כדמוכח כפ"ק למכות (דף ה'). גבי בלא סהדי ואמרנו חזד בשבא נגמר דינו של פלוני וכו' וי"ל דהכא מיייר כגון דהך עבירה שניה עבר בפני ב"ד דאפילו בעדות שאי אמת יכול להימנה מחייבין ליה לעילא) בעריפה משום זכרת הרע ועוד יש לומר כיון דאי מיתומי קמאי או מיתכחשי מהני סהדוסייהו דבתראי עדות אמתה יכול להימנה קרינן ביה: ובתניב דפיו בו יהיה בסקילה. מכלן קשה לפי' הקונט' דכריס אחיה נשך (כ"ט סא: וסס) דלמרי' הוקשו מלי רבית לשופכי דמים דכתיב הכא בנשך נתן ופירש שם דבונטרס דדמיו בו יהיה משמע דמיס ששפך שהעני אמת חזירו ומת נרענ עליו ישו בו ולא יתכן כלל דהא לסקילה אמאי הכל ששמעין ונאזוב וידעו דכתיב דמיהס נס פלוני וכו' ודכתיב כולם לסקילה אחין ונראה דדריש מדכתיב הכל והוליד בן פריץ וגו' ובכל הספרים גרסי' בפ"ק דחמורה (דף ו') וסמין ליה והוליד בן פריץ: דאובמנות חבירו והו אשה גדה לא קירב' שלא נהנה מקופה של צדקה ובתיב' צדיק הוא חיה יחיה כ"כ בשהיה רבן גמליאל מגיע למקרא הזה היה בוכה ואמר מאן דעביד לכוליהו הוא דחיי בחדא מינייהו לא א"ל ר"ע אלא מעתה אל תטמאו בכל אלה הכי נמי בכוליהו אין בחדא מינייהו לא אלא באחת מכל אלה הכי נמי באחת מכל אלה: עבר עבירה: תניא כיצד אמר רבי יוסי נידון בויקה ראשונה הבאה עליו חמומו ונעטית חמותו נידון באשת איש חמורה רב אדא בר אבהו לרבה חמותו ונעטית אשת איש נידון בחמותו לידון נמי באיסור אשת דהא אמר ר' אבהו מורה ר' יוסי באיסור מוסיף אמר

מחוקות. תימה דבסוף פרק נשאין ומלקיות כרבי משום וכו' וי"ל דרצ יוסף דהתם סבר מלקיות מחוקות ואע"ג דאסתחן ליה דמתני' סברה מלקיות מחוקות מדתני מי שלקה אי נמי קסבר כיפה לריכה התראה ועד דמחוק בתרי או בחלת אין מתרין בו לכיפה הלכך אסר אמת דחלת וימני היא חוקה עד רביעית אין כוונתן איתו לכיפה דממוך וקאת תימה אמאי מתרין בו לכיפה בשניה לר' ובשלישית לרשב"ג שאל יעבור אחר כך היא מחוקק וכינסוהו לכיפה ויש לומר דאין מחייבו כיפה עד שיהא מחוקק לעבור בהתראת מלקות הלכך אי מתרין ביה אכיפה לחודה לא סגי בהכי ואי מתרין ביה אמלקות ואכיפה הא לא עבדינן ביה תרתוי: ומר

תורה אור השלם

1. והוליד בן פריץ שפך דם ועשה אה מאוהב מאלה: דהוא את כל אלה לא עשה בו גם אל הריים אבל את אשת רעהו טמא: עני ורביין הנהו גולות גול חבל לא ישיב ואל הגלולים נשא עניו תועבה עשה: יחוקאל יח י"ב
2. בשך נתן ותרביח לקח וזו לא יהיה את כל התועבות האלה עשה: מות יומת דמיו בו יהיה: יחוקאל יח י"ג
3. אל הריים לא אכל ועניו לא נשא אל גלולי בית ישראל ואת אשת רעהו לא טמא ואל אשה נדה לא קירב: יחוקאל יח י"ד
4. בחוקתי יהלך ומשפטו שמר לעשות אמת צדיק הוא חיה יחיה נאם אדני אליהם: יחוקאל יח ט'
5. אל תטמאו בכל אלה כי בכל אלה נטמאו הגויים אשר אני משלה מפניכם: יחוקאל יח כ"ו

הגהות הגר"א

[א] בוכות אבות. נחסן קן על תיבס נוסת וכו' בשביל:

מוסף רש"י

לא תימא ליה לאבוך הכי. להודיעו שהוא עושה משום דמכסיף ומנטער: אלא אומר לו אבא כך כתוב בסורה. קס"ד בתמיהה קאמר וכי כך כתיב בתורה: סוף סוף היינו פך. דמנישו ואומר וכי יפה אמת עושה: אלא. בנימוחא אומר לו מקלה האמור בתורה ואומר לו אזי מקרא כך וכן כתוב בתורה והוא עלמנו טיפס על לבו על מיה זיה מוכירו. והכי נמי אין לך לומר לאבין לא בתמיהה הכי: מתני' עבר עבירה שיש בה שפי מיסוס. כגון חמומו והיא אשת איש: בויקה הראשונה. בגמרם מפרש לה: גב' פטיעא. דבתורה גזון שהרי אף בה נמתיב דהיינו גליק אדעתך לידון בקלה וכי אתגורי אתגר כמה שעבר שמי עבירות אילו לא עבר אלא על התמורה היה גזון והי עכשיו שהסיף לעבור עמה עבירה אחרת נדון בקלה: אמר רבא. ודאי אי מקמי דאמת לקמן עבדינהו לתרבייהו לא אינטרין לאשמועינן כי אינטרין למתנייהו כגון דנגמר דינו תמלה לקלה סד"א וכו': מנה הא מילתא וכו'. ואתג' דנגמר דינו לקלה: נסקילה. דכל דמיהס נס בסקילה' דיא חמורה ופי דלך נגמר דינו קודם לכן לא אינטרין קרא לאשמועינן: כן סורר ומורה. וקרי ליה שופך דם על שם שסופו לשפוך כדלמרי' ועל די עב. שומרם נפרשת דרכיה וכו': דאדריה משה. נמשנה מורה: אל הריים לא אכל. סיפיה דקרא לדיק הוא היה יחיה לומר זה לדיק גמור וע"כ משום דלך עבדו הי לא לדיק הוא אם עבר עבירות אחרות אלא לאו כמשמעיה מדרש: אל הריים לא אכל. שלא נטעך לזכות אבותיו ממוך שהוא חסיד: שלא נהנה מקופה של דקס. שהוא דבר גנאי לרמס הגון: בויקה הראשונה. בזאמו איסור שהוקק זה תמלה להזכר בו ולפרוש ממנו הוא נדון ולא באיסור הנא עליו אחרון אע"כ שהוא חמור דקסבר ר' יוסי אין איסור חל על איסור ואפי' חמור על הקל הלכך אין כאן שמי מיתות: חמומו ונעטוס אשת איש. כגון נשא בת אלמנה והאסרה אמה משום חמומו ואמר כך נשאת והאסרה עליו משום אשת איש נדון בחמורה בשריפה דיא קדמה אבל אם היה אשת איש ונעטת חמומו הואיל כשנשא בתה כבר היסה זו אסורה עליו משום אשת איש חל לא חיל אסור חמומו אלא חל אשת איש ואינו נדון אלא נחנק: דאמר ר' אבהו. בנימוח ניב' ד' אחין: מורה ר' יוסי באסור מוסיף. ומחדש דבר על האשה הזאת לאסור בה דבר חדש (א'ו) לאסרה על מי שלא אסרה הנה עליו חמורה. וזאת אסורה עליו מתחלה כגון הכא כשהייתה אלמנה והיא חמומו הייתה אסורה לו משום חמומו ומותרת לכל אדם וכשנעטת אשת איש הוסיף בה השם הוא איסור שאסרה לכל העולם וכי היא גיוגה מורה ר' יוסי באסור מנהו חיליל אכולה עלמנה שהייתה מותרת להם עד עכשו חיליל נמי אהאי ואע"כ שאסורה לו ועומדת: אמר

תמא דלית ליה עבירות מחוקות דבתימא דבסמון דקמני התרו בו ושקת התרו בו והרכין ראשו מותרת להם עד עכשו חיליל נמי אהאי ואע"כ שאסורה לו ועומדת: אמר תמא דלית ליה עבירות מחוקות דבתימא דבסמון דקמני מי שלקה אי נמי קסבר כיפה לריכה התראה ועד דמחוק בתרי או בחלת אין מתרין בו לכיפה הלכך אסר אמת דחלת וימני היא חוקה עד רביעית אין כוונתן איתו לכיפה דממוך וקאת תימה אמאי מתרין בו לכיפה בשניה לר' ובשלישית לרשב"ג שאל יעבור אחר כך היא מחוקק וכינסוהו לכיפה ויש לומר דאין מחייבו כיפה עד שיהא מחוקק לעבור בהתראת מלקות הלכך אי מתרין ביה אכיפה לחודה לא סגי בהכי ואי מתרין ביה אמלקות ואכיפה הא לא עבדינן ביה תרתוי: ומר

גא א ב ג מ"י פ"ח
 מהלכות סנהדרין ה' ד
 סמך עשין ק"ה
 גר ד מ"י ע"ש הלכה ד'
 נה ה מ"י ע"ש הלכה ד'
 גר ד ה ט מ"י פ"ד מהל'
 רח"ל הלכה ט סמך לארין
 קט"ו
 גר י מ"י ע"ש ופ"ח
 מהלכות סנהדרין ה' ד
 סמך עשין ק"ה
 גר ב מ"י פ"ח מהל'
 סנהדרין ה' סמך
 עשין ק"ה
 גר ל מ"י ע"ש ופ"ח
 מהלכות סנהדרין ה' ד
 הלכה ד סמך ע"ש ופ"ד ק"ב
 טו"ע"ע א"ע סמך ע"ש
 סמך ד טו"ע"ע א"ע סמך
 מהלכות סנהדרין ה' ד
 סמך עשין ק"ה
 גר מ מ"י פ"ח מהלכות
 סנהדרין ה' ד ופ"ד
 מהלכות סנהדרין ה' ד
 סמך עשין ק"ה
 גר נ מ"י פ"ח מהלכות
 סנהדרין ה' ד ופ"ד
 סמך עשין ק"ה
 גר ס מ"י פ"ח מהל'
 סנהדרין ה' ד ופ"ד
 עשין ק"ה

ומר סבר מלקיות מחוקת. פי' נקונטרס לא הומוק עד שילקה ג' מלקיות וכיון דלקה על השלישית אע"ג דהשתא איחזוק רשע לא מעילינן ליה לביפה דבמתי דיני לא דייעין ליה ועל חסד דחוק לפרש כן מלקיות מחזיקות היינו שאין מתיימר אע"פ שהלקוהו ב' וג' פעמים ואינו נמנע מלעבור שוב לא יתיימר: נש"ג

אמר ליה אדא ברי ברתוי קמלי קמלת ליה: **בתנ"י** א"מ"י שלקה ושנה ב"ד מכניסין אותו לכיפה ומאכילין אותו שעורין עד שכריסו מתבקעת: **גמ'** משום דלקה ושנה ב"ד כונסין אותו לכיפה אמר ר' ירמיה אמר רבי שמעון בן לקיש: הכא במלקיות של כריתות עסקין דגברא בר קמלא הוא וקרובי הוא דלא מקרבין קמליה וכיון דקא מוותר לה נפשיה מקרבינן ליה לקמליה עילויה: אמר ליה אדא ברי ברתוי קמלי קמלת ליה: **בתנ"י** א"מ"י שלקה ושנה ב"ד מכניסין אותו לכיפה ומאכילין אותו שעורין עד שכריסו מתבקעת: **גמ'** משום דלקה ושנה ב"ד כונסין אותו לכיפה אמר ר' ירמיה אמר רבי שמעון בן לקיש: הכא במלקיות של כריתות עסקין דגברא בר קמלא הוא וקרובי הוא דלא מקרבין קמליה וכיון דקא מוותר לה נפשיה מקרבינן ליה לקמליה עילויה: אמר ליה רבי יעקב בר' ירמיה בר תחליפא תא אסברא לך: במלקיות של כרת אחת אבל של שתיים ושל שלש כריתות איסורי הוא דקא מעים ולא מוותר כולי האי: מי שלקה ושנה: שנה אע"ג דלא שילש לימא מתני' דלא כרשב"ג דאי רשב"ג הא א"מ"י אמר עד תלת זימני לא הויא חזקה אמר רבינא אפילו תימא רשב"ג קסבר עבירות מחזיקות מייתיב עבר עבירה שיש בה מלקות פעם ראשונה ושניה מלקין אותו ושלישית כונסין אותו לכיפה אבא שאול אמר אף בשלישית מלקין אותו ברביעית כונסין אותו לכיפה מאי לאו דכולי עלמא מלקיות מחזיקות ובפלוגתא דרבי ורשב"ג קמיפלגי לא דכולי עלמא אית להו דרשב"ג והכא בהא קא מיפלגי דמר סבר עבירות מחזיקות ומר סבר מלקיות מחזיקות והדתניא יהתרו בו ושתק התרו בו והרכין ראשו פעם ראשונה ושניה מתרין בו שלישיית כונסין אותו לכיפה אבא שאול אומר אף בשלישית מתרין בו ברביעית כונסין אותו לכיפה והתם מלקות ליכא במאי קמיפלגי אמר רבינא בכיפה צריכה התראה קמיפלגי מלקות כיפה אמר רב יהודה ה"מא קומתו והיכא רמיזא אמר ריש לקיש יתבותא רשע רעה ואמר ריש לקיש מאי דכתיב כי ידע האדם את עתו כדגים שנאחזים במצודה רעה מאי מצודה רעה אמר ר"ל חכה: **בתנ"י** ההורג יגפש שלא בעדים מכניסין אותו לכיפה ומאכילין אותו לחם צר ומים לחץ: **גמ'** מנא ידעינן אמר רב אבימי כגון דאיתכחוש ולא איתכחוש בחקירות כדתנן מעשה וברק בן זכאי בעוקצי תאנים: ומאכילין אותו לחם צר ומים לחץ: מאי שנא הכא דקתני נותנין לו לחם צר ומים לחץ ומאי שנא התם דקתני מאכילין אותו שעורין עד שכריסו מתבקעת אמר רב ששת אידי ואידי נותנין לו לחם צר ומים לחץ עד שיוקטן מעיינו והדר מאכילין אותו שעורין עד שכריסו מתבקעת: **בתנ"י** יהגונב את הקסוה והמקלל בקוסם והבוועל ארמית קנאין פוגעין בו כהן ששמש בטומאה אין אחיו הכהנים מביאין אותו לכ"ד אלא פרחי כהונה מוציאין אותו חוץ לעזרה ומפציעין את מוחו כגוזרין זר ששמש במקדש רבי עקיבא אומר בחנוק וחכ"א יבירי שמים: **גמ'** מאי קסוה אמר רב יהודה כלי הודיה ככלי שרת וכן הוא אומר יואת קשות הנסך והיכא רמיזא ולא יבאו לראות ככלי ע"כ אלא את הקדש ומתו: והמקלל בקוסם תני ר"ב יוסף יכה קוסם את קוסם רבנן ואיתימא רבה בר מרי אמרי יכהו קוסם לו ולקונו ולמקונו: והבוועל ארמית: בעא מיניה רב כהנא מרב לא

אמר ליה אדא ברי ברתוי קמלי קמלת ליה: **בתנ"י** א"מ"י שלקה ושנה ב"ד מכניסין אותו לכיפה ומאכילין אותו שעורין עד שכריסו מתבקעת: **גמ'** משום דלקה ושנה ב"ד כונסין אותו לכיפה אמר ר' ירמיה אמר רבי שמעון בן לקיש: הכא במלקיות של כריתות עסקין דגברא בר קמלא הוא וקרובי הוא דלא מקרבין קמליה וכיון דקא מוותר לה נפשיה מקרבינן ליה לקמליה עילויה: אמר ליה רבי יעקב בר' ירמיה בר תחליפא תא אסברא לך: במלקיות של כרת אחת אבל של שתיים ושל שלש כריתות איסורי הוא דקא מעים ולא מוותר כולי האי: מי שלקה ושנה: שנה אע"ג דלא שילש לימא מתני' דלא כרשב"ג דאי רשב"ג הא א"מ"י אמר עד תלת זימני לא הויא חזקה אמר רבינא אפילו תימא רשב"ג קסבר עבירות מחזיקות מייתיב עבר עבירה שיש בה מלקות פעם ראשונה ושניה מלקין אותו ושלישית כונסין אותו לכיפה אבא שאול אמר אף בשלישית מלקין אותו ברביעית כונסין אותו לכיפה מאי לאו דכולי עלמא מלקיות מחזיקות ובפלוגתא דרבי ורשב"ג קמיפלגי לא דכולי עלמא אית להו דרשב"ג והכא בהא קא מיפלגי דמר סבר עבירות מחזיקות ומר סבר מלקיות מחזיקות והדתניא יהתרו בו ושתק התרו בו והרכין ראשו פעם ראשונה ושניה מתרין בו שלישיית כונסין אותו לכיפה אבא שאול אומר אף בשלישית מתרין בו ברביעית כונסין אותו לכיפה והתם מלקות ליכא במאי קמיפלגי אמר רבינא בכיפה צריכה התראה קמיפלגי מלקות כיפה אמר רב יהודה ה"מא קומתו והיכא רמיזא אמר ריש לקיש יתבותא רשע רעה ואמר ריש לקיש מאי דכתיב כי ידע האדם את עתו כדגים שנאחזים במצודה רעה מאי מצודה רעה אמר ר"ל חכה: **בתנ"י** ההורג יגפש שלא בעדים מכניסין אותו לכיפה ומאכילין אותו לחם צר ומים לחץ: **גמ'** מנא ידעינן אמר רב אבימי כגון דאיתכחוש ולא איתכחוש בחקירות כדתנן מעשה וברק בן זכאי בעוקצי תאנים: ומאכילין אותו לחם צר ומים לחץ: מאי שנא הכא דקתני נותנין לו לחם צר ומים לחץ ומאי שנא התם דקתני מאכילין אותו שעורין עד שכריסו מתבקעת אמר רב ששת אידי ואידי נותנין לו לחם צר ומים לחץ עד שיוקטן מעיינו והדר מאכילין אותו שעורין עד שכריסו מתבקעת: **בתנ"י** יהגונב את הקסוה והמקלל בקוסם והבוועל ארמית קנאין פוגעין בו כהן ששמש בטומאה אין אחיו הכהנים מביאין אותו לכ"ד אלא פרחי כהונה מוציאין אותו חוץ לעזרה ומפציעין את מוחו כגוזרין זר ששמש במקדש רבי עקיבא אומר בחנוק וחכ"א יבירי שמים: **גמ'** מאי קסוה אמר רב יהודה כלי הודיה ככלי שרת וכן הוא אומר יואת קשות הנסך והיכא רמיזא ולא יבאו לראות ככלי ע"כ אלא את הקדש ומתו: והמקלל בקוסם תני ר"ב יוסף יכה קוסם את קוסם רבנן ואיתימא רבה בר מרי אמרי יכהו קוסם לו ולקונו ולמקונו: והבוועל ארמית: בעא מיניה רב כהנא מרב לא

וקמיפלגי כפיפה אז צריכה התראה מ"ק סבר כיון שהחזוק רשע על שלש התראות של מלקות כונסין אותו לכיפה ואע"פ שלש התראה על כך ואזל שאל סבר על ג' התראות של מלקות החזוק רשע ולא על השמים ומהשתא בעינן עבירה רביעית להתרות בו אם תעבור חכנס לביפה: **מלא קומטו**. גזיפה: **והיכא רמיזא**. ודאי הלכה למשה מסיני היא הך עונש דכיפה ומיהו היכא רמיזא מקל"ת: **סמוסא רשע**. מי שהחזוק רשע ממתתו רשעו. אלמא מוחזק רשע בר מיתה הוא: **במזודה רעה**. אידי דאיירי הכא ריש לקיש כהאי קרא מיתנין לאריך דרשא דר"ל: **מאי מזודה רעה חכה**. אמ"י נלע"ו שהוא רע ומלש וקטן וזוהו צו דגים גדולים פתחו ולינו רואה ולינו דומה לנאחו כרשמות ע"י מארז ותחבולות: **בתנ"י** שלש כעדים. שלש יתן לב"ד להרגו: **לחם צר**. לקמן צעי מאי שנא מתייב קמייתא: **גמ'** מנא ידעינן. הואיל וליכא עדות: **בעדות מיוחדת**. דשם מעדין עליו ועדותן אחת אלף שאין מיתתו מסורה לב"ד כגון שנים רואין אותו אחד מחלון זה ואחד מחלון זה דלמר במסכת מכות (דף ו'): דלא מיקטל עליה ומיהו הכא תנין דעיל לביפה אבל על פי עד אי מוילא דבה בעלמא הוא: **בעוקצי תאנים**. דיקות יתירא הוא ונהי דכן זכאי פטר ליה כההוא הכחשה מקטל מיהו עדות אחת הוא ועיל לביפה: **מעייניה**. בני מעיו: **והדר מאכילין אותו שעורין**. שנופתין בתוך מעיו ומתוך שהוקטן מעיינו הוא נבקע: **בתנ"י** הקפוס. מפרש בגמרא: **ארמית**. כח עובד כוכבים: **קנאין פוגעין בו**. בני אדם כשרין המתקנאין קנאתו של מקום פוגעין בו בשעה שרואין את המעשה אבל לאחר מיכן אין מיתתו מסורה לבית דין והלכה למשה מסיני הוא: **פוגעין**. ממתין כמו לך ופגע בו (מלס א ב): **גזרין**. קטעין אשט"ל"ש נלע"ו: **גמ'** והיכא רמיזא. דשייכא בה מיתה: **ככלע אס** **פקדש**. לשון גנב שנבלעין ומחביאין. ורמו בעלמא הוא ולא מקרב נפיק דעיקר קרא גזים כחזו שהחזרו שלל לראות כסלוק מסעות ובעת הכנסת כלים לנרתק שלהן שהיו אהרן וצניו מכסין הארון והמזבחות כמו שכתוב שם וצא אהרן כנסעם והורידו: **יכה קוסם אס קוסמו**. שמקלל כלפי מעלה כקוסם יכה הקוסם זה את קוסמו היינו כלפי מעלה שנותן קסמים האלו בלבו (קסבר המקלל דקא ממשע ליה) האי קוסם צעניו שהוא ר"ל ראו ויש בו כח לקלל בו: **יכהו קוסם**. מקלל את חבירו ואומר יכהו הקוסם הזה: **לו ולקונו ולמקונו**. דהיינו כלפי מעלה שהוא קונה את העולם ומקנהו לבכריו את טובו: (ש"י לז)

(א) לקמן פ"ח ימות סד.
 (ב) ימות סד: כ"מ ק"ה.
 (ג) ע"י חו"ס ימות סד:
 ד"ה דמק"ו (ד) ומסמך
 ס"י"ט, (ו) ומסמך שסו,
 (ז) מכות (ח) ל"ג ע"מ.
 (ח) לקמן פ"ח.
 (ט) ע"י חו"ס ומסמך
 ל"ג ע"מ ומסמך וס"י
 ומס"י ימות ז: ד"ה ורואה
 קר"י, (י) לקמן פ"ח.
 (יא) לקמן פ"ח, (יב) וחי'ל
 הרמב"ן פירוט החומש
 שגניבה הגול יקראו
 גניבה מלחון חול בלע
 ויקראו (א"ר כ"ו) והוא
 חל בלע מפי ירמיה (ל' א)
 (ט"ז) וז"ל אחר ד"ה
 (י"ח) וז"ל אחר ד"ה
 (י"ט) וז"ל אחר ד"ה
 (כ) וז"ל אחר ד"ה
 (כ"א) וז"ל אחר ד"ה
 (כ"ב) וז"ל אחר ד"ה
 (כ"ג) וז"ל אחר ד"ה
 (כ"ד) וז"ל אחר ד"ה
 (כ"ה) וז"ל אחר ד"ה
 (כ"ו) וז"ל אחר ד"ה
 (כ"ז) וז"ל אחר ד"ה
 (כ"ח) וז"ל אחר ד"ה
 (כ"ט) וז"ל אחר ד"ה
 (ל) וז"ל אחר ד"ה

תורה אור השלם

1. הממות רשע רעה ושלשן צדק יאשמה: הילכך לר כב
2. כי אם לא ידע האדם את עמו כדגים שנאחזים במצודה רעה ובכפזים האחוזה בפתח כהם יוקשים בני האדם לעת רעה כשהפול עליהם פתאום: קהלת ט יב
3. ונתן לכם אדני לחם צר ומים לחץ ולא יבנה עוד מורד יהיו עיניך ראוה את מורדך: ישעיהו ל ב
4. ועל שקחן הפנים יפרשו בגד תכלת ונתנו עליו את הקצרת ואת הכפת ואת הפנקית ואת קשות וצקן וליחם התמיד עליו היתה: במדבר ד ו
5. ולא יבאו לראות בכלע את הקדש ומתו: במדבר ד כ

לעזי רש"י

אמ"י [א"י] חכה (ל"ח) חכה (ל"ח) דיוק: קוס שבקעה החכה. אשט"ל"ש [אשט"ל"ש]. גזרין ע"י.

מוסף רש"י

מכניסין אותו לביפה. אס חזר ומעל בשלישית, דמחוקין ליה כרשעא ממר זימני שלקה יבמות (ט"ז). בעדות מיוחדת. אמר רואה אותו מחלון זה ואחד מחלון זה וליען רואין את זה ומכות (ח). בעוקצי תאנים. שהיו מעדים עליו שברנו פתח חלונה ונדקן בו זכאי חלנה וזקן כן זכאי חלנה וז עוקציה גפין או דקין. עוקץ זכב הפרי מקום חסודו לארין (ל"ג ע"מ). ובע"מ (ט"ז). קנאין. בני אדם המתקנאין קנאתו של מקום לנקוט נקמותו. מובעין בו. בשעת בעילה. לפי שאין נמתת ב"ד, וכשעתה סתיה דומרי וכזי (ש"י לז)

הנשרפין פרק תשיעי סנהדרין

פב.

עין משפט
גר מצוה

(א) ולי תהיה קדשה מבנות
ישראל ויהי כהןם (ב) ויהי
(ג) ויהי כהןם (ד) שנתם ימי
(ה) ויהי כהןם (ו) ויהי כהןם
(ז) ויהי כהןם (ח) ויהי כהןם
(ט) ויהי כהןם (י) ויהי כהןם
(יא) ויהי כהןם (יב) ויהי כהןם
(יג) ויהי כהןם (יד) ויהי כהןם
(טו) ויהי כהןם (טז) ויהי כהןם
(יז) ויהי כהןם (יח) ויהי כהןם
(יט) ויהי כהןם (כ) ויהי כהןם
(כא) ויהי כהןם (כב) ויהי כהןם
(כג) ויהי כהןם (כד) ויהי כהןם
(כה) ויהי כהןם (כו) ויהי כהןם
(כז) ויהי כהןם (כח) ויהי כהןם
(כט) ויהי כהןם (ל) ויהי כהןם

לא פגעו בו קנאין מהו. מה עונש נדבכר: אנשייה רב לגמריה. שכן
מה שגמר מרבו נדבכר זה ולא ידע להשיבו: וכן הוא אומר ולא זכר
וגו'. סיפיה דקרא תועבה היא: זונה. מופקרת ואפי' ישראלית:
קדש. מפקיר קדושתו והולך לרדוף וזונה. קדשה מחללת קדושתה
וכן קדש ממלל קדושתו: ככוס על
נגלותו של יהויקים. משום ר' חייא
בר אבהו נקט לה: ואם ועוד אחרים.
נקמה נעשית בה ככר ועוד אחרים
מעשה זה: זקינו דר' פרידא. הוא
ר' חייא בר אבהו והכי אמרי' בנלקט:
נבוג. בצלמה ויאלה מקצורתה:
קבורה חמור. מושלך ברחובות:
כסיפעה. ארגו: לשיכספעה.
לשננותיה: דלא קל מנייה לפ. אינה
נשכחת מלבו: שפחה אלה התנור: מידי עליה. כלומר
הסיקה את התנור: מידי עליה. כלומר
נענש בה משום כל אלו: דנדה. אע"פ
שדס כותית כדס בהמה מכל מקום
מילוס וחילו לקדשת השם הוא:
שפחה. שהיא כשפחה אלו שנכסת
ישראל גזירה נקדחת: עובדם כוכבים.
לא מתחתן כס שי יקיר וגו'. כל
המסירות את הלז במשמע. ומיהו
לאו דלא מתחתן ליה לאורייתא
לדקן חמות משמע ונית דיו של
חשמונאי גורו לפרוש מינה משום
כל הני: א"ל. ולאו ממש קדושתן
ליה ליה ומיהו לא"ל דמיה ומיז
לפרוש הימנה שלא יהא גביל באשת
איש: אבל איסוס אין להם^(א). שסתם
כותית מופקרת ואינה מיוחדת
לבעלה ולא דמיה לא"ל: אמר רב
חסדא. קנאי הזה לימלך צבית דין
בשעת מעשה אם יפגע בו אין מוריס
לו שלא נאמרה אלא למקנה מעלמו
ואינו נמלך: ולא עוד אלא שאם פירש
זמרי. מן האשה והרגו פנחס אחר
כן נהרג עליו שלא נאמרה הלכה דא
אלה בשעת מעשה. ומרי הוא
שלא נאמרה: גושיה שבעת כולקמן:
שמעון שני לנטן לוי שלישי לנטן:
כס יפרו מי הפירה לך. משה קודם
מתן תורה נשא וכשנמנה תורה כולן
בני נח היו ונכנסו לכלל מצות ויהא
עונם וגריס רביס לנטס. שלאמר לו
וגעלמה ממנו לנטס. שלאמר לו
כנייה הבעל כותית וכו': אחי אזני
אבא. היינו משה שהיה אחי אזני
אזני אהרן: פרוונקא. שליט: שמואל
אמר מאי ירע ראש שאין חכמה.
כלומר נוכר פסוק אין חכמה ואין
מבונה נגד ה' שכל מקום שיש חילול
השם אין חולקין כבוד לרב לפיכך
הורה פנחס הלכה בפני רבו ולא
המתין לטול רשות ממשה שלא יראו
הרואים וילמדו להמיר את כותית:
ויקם ויקח. מכלל דשם השתא לאו
בדיו הוה: העדה. סנהדרין שהיו
יושבים ודין דכתיב קח את כל ראשי
ואמרי' בפ' ד' (לעיל לה) חלק להם
במי דיין לדוים דיני נפשות על עון
פיעור: שלף שנגה. שלף הכרח שבראש
העץ של רומם: אונקלי. מלבוט:
נשען

לא פגעו בו קנאין מהו אינשייה רב לגמריה
אקרויהו לרב כהנא בחלמיה יבגדה יהודה
ותועבה נעשתה בישראל ובירושלים כי
חלל יהודה קדש ה' אשר אהב ובעל בת
אל נכר אתא א"ל הכי אקרוין אדכריה
רב לגמריה בגדה יהודה זו עבודת כוכבים
וכן הוא אומר^(ב) בגדתם כי בית ישראל
נאום ה' ותועבה נעשתה בישראל ובירושלים
זה משכב זכור וכן הוא אומר^(ג) ואת זכר
לא תשכב משכבי אשה תועבה היא כי
חלל יהודה קדש ה' זו זונה וכן הוא אומר
לא^(ד) (יהיה קדש) ובעל בת אל נכר זה
הבא על הכותית^(ה) וכותיב בתריה^(ו) יכרת
ה' לאיש אשר יעשנה ער ועונה^(ז) (מאלה)^(ח)
יעקב ומגיש מנחה לה' צבאות^(ט) א"ם ת"ח
הוא לא יהיה לו ער בחכמים ועונה
בתלמידים אם כהן הוא לא יהיה לו בן
מגיש מנחה לה' צבאות א"ר חייא בר
אבהו יכל הבא על הכותית^(י) כאילו מתחתן
בעבודת כוכבים דכתיב ובעל בת אל נכר
וכי בת יש לו לאל נכר אלא זה הבא על
הכותית^(יא) וא"ר חייא בר אבהו כתוב על
גולגלתו של יהויקים זאת ועוד אחרת זקינו
רדכי פרידא אשכח הווא גולגלתא
דהות שדיא בשערי ירושלים והוה כתוב
עילויה זאת ועוד אחרת קברה והדר נבוג
קברה והדר נבוג אמר האי גולגלתא של
יהויקים דכתיב ביה^(יב) קבורת חמור יקבר
סחוב והשלך מהלאה לשערי ירושלים אמר
מלכא הוא ולאו אורח ארעא לבווי שקלה
רכה בישראי ואתביה להו כסיפטא אתאי
דביתיה חזיתא נפקת אמרה להו לשייבתהא
אמרי לה האי דאיתתא קמייתא היא דלא
קא מגשי לה שגרתא לתנורא וקלתה כי
אתא אמר היינו דכתיב עילויה זאת ועוד
אחרת^(יג) כי אתא רב דימי אמר בית דינו
של חשמונאי גורו הבא על הכותית^(יד) חייב
עליה משום נשג"א כי אתא רבין אמר
משום נשג"א נדה שפחה גויה זונה אבל
משום אישות לית להו ואידך^(טו) נשייהו
ודאי לא מיפקרי א"ר חסדא^(טז) הבא לימלך
אין מורין לו איתמר גמי אמר רבה בר
בר חנה א"ר יוחנן הבא לימלך אין מורין
לו ולא עוד אלא שאם פירש זמרי והרגו

פנחס נהרג עליו נהפך זמרי והרגו לפנחס אין נהרג עליו שהרי רודף הוא
ויאמר משה אל שופטי ישראל וגו' הלך שבטו של שמעון אצל זמרי
בן סלוא אמרו לו הן דנין דיני נפשות ואתה וישב ושוחק מה עשה עמד
וקיבץ כ"ד אלף מישראל והלך אצל כובי אמר לה השמיעי לי אמרה לו
בת מלך אני וכן צוה לי אבי לא תשמיעי אלא לגדול שבהם אמר לה אף הוא
נשיא שבט הוא ולא עוד אלא שהוא גדול ממנו שהוא שני לבטן והוא שלישי
לבטן תפשה בבגוריה והביאה אצל משה אמר לו בן עמרם זו אסורה או
מותרת ואם תאמר אסורה בת יתרו מי התירה לך נתעלמה ממנו הלכה געו

כולם בבכיה והיינו דכתיב והמה בוכים פתח אהל מועד וכתבי' וירא פנחס בן אלעזר מה ראה אמר רב^(א) ראה
מעשה ונוכר הלכה אמר לו אחי אבי אבא לא כך לימדתי בדרתך מהר סיני הבעול את כותית קנאין
פוגעין בו אמר לו קריינא דאיגרתא איהו ליהוי פרוונקא ושמואל אמר ראה^(ב) שאין^(ג) חכמה ואין
עצה נגד ה'^(ד) כ"ל מקום שיש חילול השם אין חולקין כבוד לרב ר' יצחק אמר ר"א ראה שבא מלאך והשחית בעם
ויקם מתוך העדה ויקח רומח בידו מיכן שאין נכנסין בכלי זיוין לבית המדרש שלף שנגה והניחה באונקלו והיה
נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

כג א מיי' ט"ז מבל
אפוקי ציאה יהוי
מנן לאין קיד טו"ע
אה"ע מימן טו ספיק'
כד ב מיי' טו טו"ע
שס
כה ד מיי' טו טו"ע
שס טו"ע טו"ע
כז ה ר מיי' טו טו"ע
שס טו"ע טו"ע
כח ו מיי' טו טו"ע
שס טו"ע טו"ע
כט ז מיי' טו טו"ע
שס טו"ע טו"ע
ל מיי' טו טו"ע
שס טו"ע טו"ע
לא ח מיי' טו טו"ע
שס טו"ע טו"ע
לב ט מיי' טו טו"ע
שס טו"ע טו"ע
לד י מיי' טו טו"ע
שס טו"ע טו"ע
לז י"א מיי' טו טו"ע
שס טו"ע טו"ע
לכ י"ב מיי' טו טו"ע
שס טו"ע טו"ע

תורה אור השלם

1. בגדה יתרה ותועבה
נעשתה בישראל
ובירושלים כי חלל יהודה
קדש ה' אשר אהב ובעל
בת אל נכר:

2. אכן בגדה יתרה
מרה ען בגדתם כי אשה
ישראל נאמ' :

3. ואת זכר לא תשכב
משכבי אשה תועבה
הוא: ויקרא י"ב כב

4. לא תהיה קדשה
קדש מנבי ישראל
דברים כג י"א

5. יכרת ה' לאיש אשר
יעשנה ער ועונה מאהלי
קדש יעקב ומגיש מנחה
לה' צבאות: מלאכי ב"ב

6. קבורת חמור יקבר
סחוב והשלך מהלאה
לשערי ירושלים:

7. ויאמר משה אל שפטי
ישראל הרגו איש אנשיו
הנצמדים לבעל פגור:

8. והנה איש מבני
ישראל בא ויקרב אל
אחיו את המדות לעני
משה ולעניו כל עדת בני
ישראל והקה בכים פתח
אהל מצוה:

9. וירא פינחס בן אלעזר
בן אהרן הכהן ויקם
מתוך העדה ויקח רומח
בדבר הכ"ו

10. אין חכמה ואין
תבונה ואין עצה לנגד
משלי כ"א

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען

נשען